

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Методичні рекомендації до проведення виробничої (переддипломної) практики
для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти
з галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 033 Філософія

Розробник:
асистент кафедри філософії
Янкович Т.Я.

Львів – 2022

Вступ

Виробнича (переддипломна) практика є складовою частиною нормативних навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти.

У відповідності до навчального плану підготовки Магістра з галузі знань Гуманітарні науки, спеціальності 033 Філософія виробнича (переддипломна) практика проводиться в третьому семестрі, та триває два тижні, кількість кредитів 3 (90годин), форма звітності – диференційований залік.

Особливості та зміст практики відповідають «Положенню про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (<https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>) та «Положенню про проведення практик студентів Львівського національного університету імені Івана Франка» (https://nmv.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/POLOZHENNYA-pro-PRAKTYKU-2021-reg_practice.pdf).

Мета виробничої (переддипломної) практики другого (магістерського) рівня вищої освіти – оволодіння сучасними методами, формами організації дослідження (кваліфікаційної (магістерської) роботи), формування професійних умінь і навичок для фахової діяльності та творчого та наукового застосування знань в практичній діяльності.

Зміст виробничої (переддипломної) практики.

Кожен студент отримує індивідуальні завдання, які повинні вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

Індивідуальні завдання полягають у виконанні наступних положень:

- Виконання календарного плану роботи.
- Підбір адекватної методології дослідження кваліфікаційної (магістерської) роботи.
- Опрацювання отриманого матеріалу.

- Проведення якісного аналізу отриманих даних.
- Обґрунтування наукової інтерпретації результатів дослідження.
- Оформлення результатів дослідження у вигляді відповідного розділу кваліфікаційної (магістерської) роботи.

За своєю формою виробнича (переддипломна) практика є формою адаптації магістрантів до проведення самостійних досліджень в ділянці філософії. Закріплення та поглиблення знань з нормативних навчальних дисциплін (Комунікативна філософія, Філософія громадянського суспільства: концепції і моделі і сучасні виклики, Постмодерністичні тенденції в філософії та культурі, Сучасна філософія історії, Сучасна філософія та методологія науки, Філософія Івана Франка, Соціальна філософія Ю. Габермаса, Філософія сталого розвитку людства) сприяє формуванню теоретичних та практичних вмінь за спеціальністю 033 Філософія. А поглиблення, узагальнення і вдосконалення набутих знань, збір фактичного матеріалу є необхідною умовою для виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Бази практики обирають відповідно до теми кваліфікаційної (магістерської) роботи – кафедра філософії, чи історії філософії. За потреби, випускова кафедра допомагає із пошуком консультанта розділів кваліфікаційної (магістерської) роботи у відповідності до теми дослідження.

Згідно з науковими зацікавленнями, тему магістерського дослідження студент може запропонувати сам і уточнити її зі своїм науковим керівником, або вибрати із запропонованого переліку тем. Тема магістерської роботи затверджується на засіданні профільної кафедри.

Перед початком практики проводиться перевірка тексту магістерської роботи на дотримання принципів академічної доброчесності засобами програми «StrikePlagiarism». Після опрацювання текстів, магістрант та науковий керівник отримують короткий та розширений звіт аналізу. Також ця інформація обговорюється на засіданні кафедри філософії та історії філософії.

За три тижні до початку практики, факультетський керівник готує проекти наказів про скерування здобувачів вищої освіти на практику, проводить

інструктаж за участю здобувачів вищої освіти, керівників практики і декана філософського факультету, повідомляє про порядок проходження практики, формує методичне забезпечення практики здобувачів вищої освіти, відповідно до вимог освітньої програми. Та після завершення виробничої (переддипломної) практики заповнює відомість результатів практики.

Основними обов'язками практикантів є:

- Розпочати і завершити практику у зазначений термін, згідно наказу;
- Вчасно оформити документацію (індивідуальне завдання до написання кваліфікаційної (магістерської) роботи, електронний варіант магістерської роботи (у форматі pdf), презентація магістерської роботи (програми для створення і показу презентацій, такі як Microsoft PowerPoint, Apple Keynote, OpenOffice.org Impress, Prezi).
- Вчасно подати належним чином оформлену і завершену кваліфікаційну (магістерську) роботу на відповідну кафедру.

Готова кваліфікаційної (магістерської) роботи повинна містити:

1. Титульний листок (пояснювальна записка).
2. Зміст (зазначаються номери сторінок вступу, розділів, висновків, літератури).
3. Вступ.
4. Розділи і підрозділи (орієнтовно – 3-4 розділи і 2-3 підрозділи(параграфи)).
5. Висновок (крім висновку, можна подати ще пропозиції).
6. Список використаної літератури (оформлений відповідно до вимог, повинен містити як україномовні, так й іншомовні джерела)
7. Додатки (за потреби).

Форми і методи контролю

Практиканти повинні виконувати свою роботу згідно плану. Керівники практики від кафедри філософії та історії філософії контролюють дотримання магістрантами плану роботи, наявність наукових джерел та літератури, якість виконаної роботи, науковість та адекватність осмислення досліджуваної проблематики, дотримання норм академічної доброчесності.

Робота практикантів та керівників практики, в свою чергу, контролюється факультетським керівником практики та завідувачами кафедри філософії та історії філософії та деканом факультету.

Підведення підсумків виробничої (переддипломної) практики

Після завершення практики, студенти-практиканти подають керівникам практики документи для попередньої їх оцінки.

Для підведення підсумків практики та кінцевої оцінки роботи студента-практиканта керівники практики інформують про фактичні терміни початку та завершення роботи, перебіг виконання завдань, а також з інших питань організації та проведення практики. Форма звітності за практику – диференційований залік, оцінка виставляється за стобальною шкалою.

За шкалою ECTS завдання оцінюються:

70 балів – максимальна оцінка за написання розділів кваліфікаційної роботи;

10 балів – оцінка за оформлення документів з науково-виробничої практики;

20 балів – максимальна оцінка за захист результатів практики.

При кінцевому оцінюванні результату практики враховується попередня оцінка наукових керівників, результати захисту. Залік з практики враховується разом з іншими заліками, які характеризують успішність студентів. Результати складання заліків з практики заносяться в екзаменаційну відомість. Підсумки практики розглядаються на засіданні кафедри.

Під час проходження виробничої (переддипломної) практики магістрант завершує опрацювання кваліфікаційної (магістерської) роботи, котра повинна засвідчити вміння практиканта проводити самостійний науковий пошук, синтезувати узагальнену інформацію у вигляді текстових варіантів, доводити практичне значення отриманих результатів.

Неподання магістерської роботи вважається академічною заборгованістю, внаслідок чого студент не допускається до державного захисту та іспитів.

Для успішного проходження практики та вчасного подання магістерської роботи, розроблено рекомендації до її написання.

Відповідно до навчального плану, магістерська робота виконується на другому курсі і є завершальним етапом у здобутті освітньої кваліфікації “магістр”. Магістерська робота виконується самостійно, і має носити характер наукового дослідницького проекту, бути грамотно оформленою.

Згідно з науковими зацікавленнями, тему магістерського дослідження студент може запропонувати сам і уточнити її зі своїм науковим керівником, або вибрати із запропонованого переліку тем. Тема магістерської роботи затверджується на засіданні профільної кафедри. На початковому етапі дослідження магістрант заповнює форму «Завдання» (див. Додаток), які визначає разом з науковим керівником.

Спосіб написання магістерського проекту обговорюється під час проведення магістерських семінарів, виступів студентів із повідомленнями про стан написання роботи, а остаточно виконується під час вивчення дисципліни «Управління проектами: освіта, культура, економіка, суспільство» як ІНДЗ, та проведення навчально-виробничої практики, умовою зарахування якої є подання готової магістерської роботи. Упродовж жовтня проводиться перевірка тексту магістерської роботи на дотримання принципів академічної доброчесності засобами програми «StrikePlagiarism». Після опрацювання текстів, магістрант та науковий керівник отримують короткий та розширений звіт аналізу. Результат перевірки оголошуються на засідання кафедри, та подають голові ЕКу перед захистом магістерських досліджень.

Проблема яка досліджується, повинна мати логічну розв'язку, мати певні здобутки, і показ того, чому на сучасному етапі ці здобутки є недостатніми. Дослідження повинно містити логічно-концептуальний стрижень, і характеризуватися концептуальними засадами (зв'язок із науковою школою, традицією, теоріями, концепціями), науковими методами (аналіз, спостереження).

Магістерська робота є науковим дослідженням студента-магістра, носить кваліфікаційний характер, і повинна бути публічно виголошена на засіданні

екзаменаційної комісії. Ця робота має відображати належний науковий і джерелознавчий рівень магістра.

Магістерська робота є навчальною і науково-дослідницькою працею, в основу якої покладені базові джерела з філософії. Виконання магістерської роботи, покликане не стільки вирішувати наукові проблеми (завдання), скільки засвідчити, що її автор здатний коректно проводити науковий пошук, розпізнавати професійні проблеми, знати загальні методи і прийоми їх вирішення.

Окрім того, магістрант у своєму дослідженні повинен опрацювати першоджерела, наукові публікації, монографії, довідникові джерела і навчальну літературу.

Норми наукової комунікації регламентують характер викладу наукової інформації, вимагаючи точності у відтворенні поданих думок і суджень, відмову від висловлювання власних думок у чистому вигляді, без обґрунтування їх на основі філософських джерел. У зв'язку з цим варто уживати мовні конструкції, які виключають застосування особового займенника “я”, натомість вживається займенник “ми”, яким автор апелює до певного філософського напрямку.

Магістерська роботи повинна засвідчити вміння автора проводити самостійний науковий пошук, синтезувати узагальнену інформацію у вигляді текстових варіантів, доводити практичне значення отриманих результатів.

Робота виконується українською мовою, проте можуть допускатися вживання термінів і цитат іноземною мовою, з подальшим перекладом українською.

Неподання магістерської роботи вважається академічною заборгованістю, внаслідок чого студент не допускається до державного захисту та іспитів. Електронний варіант магістерської роботи (у форматі pdf) надсилається відповідальній особі, котра призначається деканом факультету, для перевірки на дотримання норм академічної доброчесності (початок листопада).

Магістерська робота подається на кафедру для реєстрації за 2 тижні до захисту (до 20 листопада).

Обсяг магістерської роботи становить – 65-85 сторінок друкованого тексту,

видрукуваного через 1,5 інтервали, 14 кегль, включно з літературою. Номери сторінок ставляться внизу посередині листка, але на титульній сторінці номер не ставимо. Поля: зліва – 3 см, справа, внизу і вверху – 2 см. Магістерська робота подається переплетеною. Магістерська робота повинна мати чітку, логічну і послідовну структуру і повинна бути змістовно завершеною.

Структура магістерської роботи повинна містити:

1. Титульний листок (пояснювальна записка).
2. Зміст (зазначаються номери сторінок вступу, розділів, висновків, літератури).
3. Вступ.
4. Розділи і підрозділи (орієнтовно – 3-4 розділи і 2-3 підрозділи (параграфи)).
5. Висновок (крім висновку, можна подати ще пропозиції).
6. Список використаної літератури (оформлений відповідно до вимог, повинен містити як україномовні, так й іншомовні джерела)
7. Додатки (за потреби).

Робота повинна бути прорецензована науковим керівником, відгук та допуск якого має бути долученим до готової магістерської роботи. Профільною кафедрою призначається рецензент зі складу викладачів кафедри чи факультету, який ретельно оцінює зміст роботи поданої на кафедру і долучає рецензію; магістерська робота разом з відгуком наукового керівника та рецензента подаються секретарю Екзаменаційної комісії за тиждень до дати публічного захисту. До початку захистів робіт, студенти-магістри готують презентацію магістерської роботи (програми для створення і показу презентацій, такі як Microsoft PowerPoint, Apple Keynote, OpenOffice.org Impress, Prezi.). За потреби, захист дипломної роботи може відбуватися засобами конференцзв'язку (Microsoft Teams).

Рекомендації щодо змісту магістерської роботи

Вступ. У вступі обґрунтовуються підстави вибору теми магістерської роботи. Вказується ступінь розробленості теми дослідження і її актуальність. Потрібно згадати декілька авторів (6-10) і їх праці, які спеціалізуються у цій проблематиці. Зазначити, яким чином буде розглянуто і проаналізовано дослідником цю тематику.

Визначаються об'єкт і предмет дослідження; окреслюється мета наукового дослідження. Потрібно вказати основні джерела, на яких базується робота, поставити завдання, які потребують розв'язання, окреслити питання, на які будуть дані відповіді в процесі написання роботи. І потрібно пам'ятати, що у висновках необхідно подати результат поставлених у вступі проблем. Автор дослідження повинен охарактеризувати новизну трактувань основних проблем, які постають в процесі написання роботи. Бажаним є обґрунтування можливості використання отриманих результатів. Вступ займає близько 10 % всієї магістерської роботи, тобто 6-8 сторінок.

У вступі необхідно висвітлити:

1. Постановку проблеми.
2. Актуальність теми дослідження.
3. Розробленість теми.
4. Мета і завдання дослідження.
5. Об'єкт і предмет дослідження.
6. Визначення і обґрунтування структури магістерської роботи.
7. Визначити у контексті яких філософських напрямів проводиться дослідження; вказати ту філософську методологію, логічними, концептуальними поняттєвими засобами якої розв'язується поставлені мета, проблема і завдання дослідження.
8. Методи і прийоми наукового дослідження.
9. Ступінь вирішення поставлених питань в магістерській роботі.

Перед написанням роботи рекомендуємо скласти план з розписаними розділами і підрозділами (параграфами). При написанні назв розділів і підрозділів (параграфів) неприпустимим є дублювання теми магістерської

роботи, а назва підрозділу (параграфу) не повинна повторюватись із назвами розділів.

Основна частина

Основна частина складається з розділів і підрозділів (параграфів). Їх кількість залежить від постановки питань, але не повинна перевищувати 5 розділів. Кожен розділ починається із нової сторінки, це може стосуватися і підрозділів (параграфів). У кінці кожного розділу мають бути висновки щодо тих проблем, які розв'язувались чи обґрунтовувались у даному розділі.

Вважається, що перший розділ має найбільш загальне трактування і може стосуватися детального аналізу наукових і методологічних проблем. Тут обґрунтовується спосіб аналізу проблем, що виявлені у дослідженні, або проводиться історичний екскурс щодо певної проблематики чи питання. Доречно є показати питання, які, на думку дослідника, не були вирішені чи недостатньо висвітлені у певних працях.

Спосіб написання самої роботи можна вважати таким: спочатку означається певна проблема (ідея, тема, принципи, окреме питання), потім визначаються історичні джерела і концепції авторів, які працюють у цій темі. Обов'язковим є використання найновіших досліджень з цієї проблематики з залученням іншомовних джерел. Важливо показати сучасний стан опрацювання теми, питання чи проблеми. Автор магістерської роботи повинен проаналізувати всі відомі концепції, провести порівняльну роботу, визначити спільні елементи, і показати відмінні моменти. У магістерській роботі автор висловлює власну позицію, обґрунтовує можливі способи її вирішення.

Кожен наступний розділ логічно впливає з попереднього, в них автор трактує положення, категорії і терміни, які використовуються у дослідженні, проводиться аналіз проблеми.

Магістерська робота підсумовується у розділі “Висновки”, що подається у кінці тексту перед списком літератури. У висновках мають бути відзначені результати дослідження у відповідності з поставленими: метою, завданнями, проблемою (проблемами). Потрібно показати виявлені у процесі дослідження суперечності, парадокси; чітко висловлений авторський підхід.

Важливими елементами висновку є визначення практичного значення роботи, а також пов'язання з аспектами української філософської, інтелектуальної, соціальної дійсності.

Висновки, як заключний розділ магістерської роботи, можна оформити у вигляді чітких і ясних тез, що стосуються розділів роботи.

Загальні вимоги до цитувань:

- текст цитати треба починати і закінчувати лапками і наводити в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зберігаючи авторське написання;

- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекирчуень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекирчуення авторського тексту і позначається трьома крапками. Їх ставлять у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці);

- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

Список використаних джерел (перелік посилань) - елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

У магістерській роботі при аналізі тих чи інших концепцій і тверджень автор повинен підтверджувати їх посиланням на першоджерела. Посилання на літературу належать до наукового апарату дослідження і оформлюється строго у відповідності до вимог: оформляється під тексом, або в кінці цілого тексту, за порядком посилань. Наприклад: [1, с. 123], де 1 – цитоване джерело, а 123 – сторінка, на якій розміщено цитату. Використана література подається в кінці всього тексту, після висновків і додатків, і оформлюється згідно з Стандартом університету 73.1-02070987.02:2009 (Бібліографічний опис у списку використаних джерел):

Посібники і підручники:

Буров Є. Комп'ютерні мережі / Є. Буров ; ред. В. Пасічник. – Львів : БаК, 1999. – 468 с.

Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: Онтологія людини. - Київ: Абрис, 1995. – 336 с.

Монографії і першоджерела:

Ортега-і-Гасет, Хосе. Вибрані твори. - Київ: Основи, 1994. – 423 с.

Львівщина на порозі ХХІ століття : Соціальний портрет / [С. А. Давимука, А. Ф. Колодій, Ю. А. Кужелюк, В. М. Подгорнов, Н. Й. Черниш]. – Львів, 2001. – 351 с.

Збірка наукових праць:

Філософські проблеми природознавства : зб. наук. пр. – К. : Либідь, 2017. – 202 с.

Статті і тези:

Карась А. Культура як об'єкт і чинник геополітики // Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. – Філософія. 2001. – Вип. 34. – С. 24–33.

Черниш Н. Стан духовної культури та життєві орієнтації населення / Н. Черниш // Львівщина на порозі ХХІ століття : Соціальний портрет. – Львів, 2001. – С. 324–351.

Зеров М. Поетична діяльність Куліша / Микола Зеров // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новіт. укр. письменства) : статті. – Дрогобич, 2007. – С. 245–291.

Perez K. Radiation therapy for cancer of the cervix / K. Perez // Oncology. – 1993. – Vol. 7, №2. – P. 89–96.

Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11–13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва ; редкол.: В. М. Нагаєв [та ін.]. – Х. : Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с.

Автореферати дисертації

Куницький Р. Й. Соціальний захист населення в умовах переходу до ринкової економіки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 08.01.01 "назва". / Куницький Роман Йосипович. – Львів, 2007. – 37 с.

Словники:

Філософія : термінол.словник / [укл.Й. М. Сулова, Л. Н. Уланова]. – 2-е вид. – К. : Книга, 2007. – 224 с.

Посилання на інтернет-видання оформлюються так:

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті [Електронний ресурс] : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. "Крим-2003") / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник. – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн.: <http://www.nbugov.ua/articles/2003/03klinko.htm>. – Назва з екрану.

Грабинський І. М. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : плани практичних занять для студентів 1-го курсу / І. М. Грабинський ; Львівський університет. – Львів, 2000. – [Цит. 2001, 5 січня]. – Режим доступу : http://www.geocities.com/ihog_hrabynskiy/ier/plan_seminar.htm.

Список використаної літератури (в алфавітному порядку) починається на новій сторінці і містить всі праці, якими користувався автор при написанні магістерської роботи. Іншомовні джерела подаються мовою оригіналу після останнього вітчизняного джерела.

Список використаної літератури повинен містити не менше 50 положень.

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОСОФСЬКИЙ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ І ІСТОРІЇ ФІЛОСОФІЇ
ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ РІВЕНЬ МАГІСТР
ОПП ФІЛОСОФІЯ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 033 ФІЛОСОФІЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

“ ___ ” _____ 2022 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ (МАГІСТЕРСЬКУ) РОБОТУ СТУДЕНТУ

(ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затвержені Вченою радою факультету від “ ___ ” _____ 20__ року № _____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Філософський факультет

Кафедра філософії
(Кафедра історії філософії)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної (магістерської) роботи
другого (магістерського) рівня вищої освіти

на тему _____

Виконав (- ла):

студент (- ка) II курсу,
групи ффф-21с
спеціальності 033 Філософія

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____

(прізвище та ініціали)

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Львів - 2022 року